

Konferencja Polskie Biblioteki Cyfrowe 2009

8-10 grudnia 2009

**Cyfrowy bibliotekarz i
cyfrowy czytelnik -
*spotkania wirtualne***

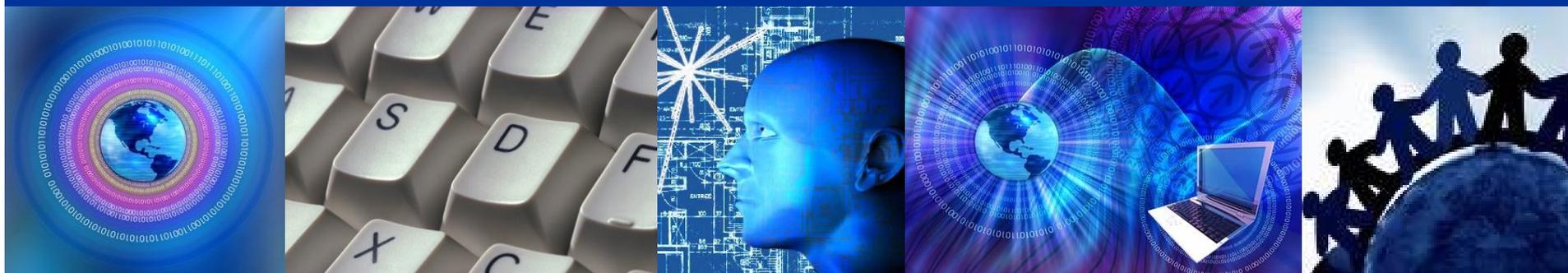
**Społeczność Biblioteka 2.0
jako platforma komunikacji**

Tematyka prezentacji

- Internet jako płaszczyzna powstawania społeczności wirtualnych
- Społeczność wirtualna
- Komunikacja w społecznościach wirtualnych
- Społeczność Biblioteka 2.0 jako społeczność wirtualna
- Społeczność Biblioteka 2.0 – historia rozwoju i stan obecny
- Społeczność Biblioteka 2.0 w badaniach ankietowych

Internet - płaszczyzna powstawania społeczności wirtualnych

- technologia społeczna
- społeczeństwo istniejące w przestrzeni wirtualnej
- medium
- platforma komunikacji

Cechy sieci www wg J. Gajdy:

- dostępny
- indywidualizujący
- otwarty
- interaktywny

INTERNET

- demokratyczny
- rozproszony
- dynamiczny
- szybki
- dyskretny
- zapamiętujący
- automatyczny

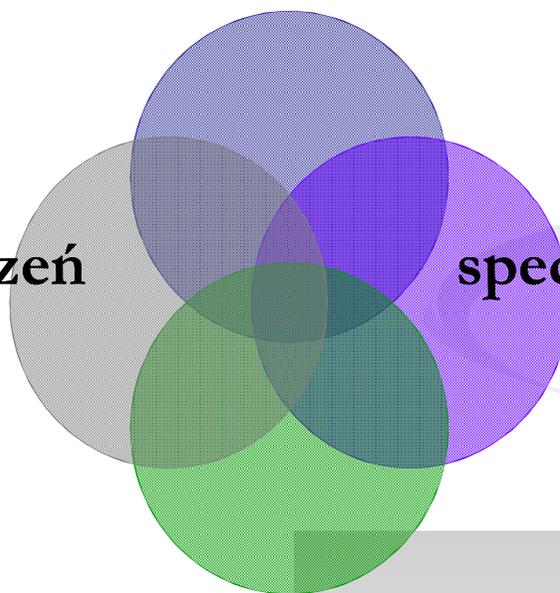
Elementy warunkujące istnienie społeczności wirtualnej

określona grupa osób

wirtualna przestrzeń
społeczna

specyficzne narzędzia
komunikacji

zachodzenie interakcji,
powstawanie więzi społecznych

Społeczności wirtualne - *cechy*

- kreatywność
- integrowanie użytkowników
- intuicyjność
- dostępność
- partycypacja
- swoboda
- samokontrola
- otwartość
- niskie koszty

*Cechy społeczności wirtualnych
wg G. Mazurka*

Komunikacja

**komunikacja
asynchroniczna**

**komunikacja
synchroniczna**

- brak ograniczenia czasu i przestrzeni
- pośrednictwo technologii
- łączenie cech komunikacji pośredniej i bezpośredniej
- przełamanie ograniczenia tożsamości
- komunikacja głównie za pośrednictwem słowa pisanego

Budowanie społeczności wirtualnej – *narzędzia*

- grupy dyskusyjne (Usenet)
- e-mailowe listy dyskusyjne
- fora dyskusyjne
- portale lub wortale społecznościowe
- platformy blogów
- komunikatory i czaty on-line

Społeczność Biblioteka 2.0

- *społeczność wirtualna*

- społeczność niebiznesowa
- społeczność edukacyjna
- społeczność non-profit
- społeczność tworzona przez instytucje (patronat BŚ)
- społeczność tworzona przez internautów
- społeczność oparta na wspólnych zainteresowaniach użytkowników

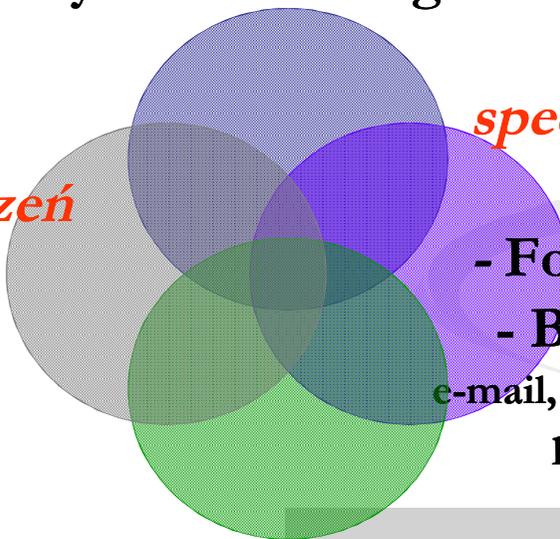
Społeczność Biblioteka 2.0

- *społeczność wirtualna*

określona grupa osób:

- użytkownicy Forum i Bloga Biblioteka 2.0

*wirtualna przestrzeń
społeczna*
- Internet

*specyficzne narzędzia
komunikacji:*

- Forum Biblioteka 2.0
- Blog Biblioteka 2.0
- e-mail, komuniaktory internetowe,
prywatne wiadomości

*zachodzenie interakcji,
powstawanie więzi społecznych*

Społeczność Biblioteka 2.0 - *użytkownicy*

Bibliotekarze (w tym głównie bibliotekarze
bibliotek cyfrowych)

Czytelnicy
bibliotek cyfrowych

Inne osoby zainteresowane
tematyką forum

Społeczność Biblioteka 2.0

- Forum Biblioteka 2.0
- Blog Biblioteka 2.0

Społeczność Biblioteka 2.0 - *początek*

- **13 lutego 2007** – relis zamieszcza pierwszy post na nowym forum
– zaczyna działać Forum Biblioteka 2.0
- **8 marca 2007** – pojawia się pierwszy wpis na Blogu Biblioteka 2.0, jego autorami są: Agata Duda, Bożena Jaskowska, Agnieszka Koszowska, Grzegorz Gmiterek oraz Remigiusz Lis. Wpis zatytułowany ***Metapost*** wyjaśnia pokrótce sens istnienia i charakter założonego bloga, zapowiada także wypowiedzi założycieli bloga na temat idei Biblioteki 2.0.

Blog BIB 2.0

Biblioteka 2.0

Biblioteka 2.0

Forum społeczności czytelników i bibliotekarzy cyfrowych

- FAQ
- Stronaj
- Wytychniny
- Gn py
- Statystyki
- Rejestracja
- Zaloguj
- 4 h ur
- Download

RSS 2.0

Zobacz posty bez odpowiedzi

Obecny czas to 2009-12-06, 16:43
Biblioteka 2.0 Strona Główna

nick

Biblioteka 2.0			
	Tematy	Posty	Ostatni post
Biblioteka 2.0			
Linki, FAQ itp.			
Linki cyfrowe i analogowe Ostatni post: Do skąd Biblioteczność Na... Czy warto klikać i co przeczytać Moderatorzy: relis, anetacr, Malin	35	470	2009-12-06, 21:54 relis +2
Zrób sobie bibliotekę cyfrową Ostatni post: Projekty "Praktyczne porady", czyli jak z procesorów, scannerów, b.narów i zasad obracowan a zdobyć Eiblictekę cyfrową Moderatorzy: relis, Monika J., Malin, Tomasz Kaleta	39	776	2009-12-02, 02:23 Krzaki +2
A my to widzimy tak... Ostatni post: WBC Biblioteka cyfrowa według Czytelników - to publikować oraz tak opisywać, przesuwać i udostępniać publikacje cyfrowe. Moderatorzy: Tomasz Kaleta, mazurek_j, relis	38	417	2009-12-06, 17:23 Kloskowski +2
Zagwozдки prawne Ostatni post: Public domain w PCC Co wolno, a czego nie wolno w bibliotekach cyfrowych - czyli dyskusje na temat budowania bibliotek cyfrowych zgodnie z prawem autorskim. Moderatorzy: relis, Tomasz Kaleta	20	298	2009-12-06, 20:12 relis +2
Scalaki Ostatni post: zasoby polskich bibliotek... Czy i gdzie jest digitalizowane. plany digitalizacji, dyskusje na temat koordynowania digitalizacji i kompletowania rozproszonych zbiorów. Moderatorzy: AgMag, Tomasz Kaleta, arcan, relis	20	248	2009-11-26, 08:17 mwaia +1
FreeSpace Ostatni post: Edukacja w zakresie buco... Jak wykorzystać technologie aby użytkownicy wspólnie z bibliotekarzami mogli stworzyć polski system rozproszonych bibliotek cyfrowych? Moderator: Tomasz Kalca	32	241	2009-11-25, 03:03 relis +2
Narzekalnia im. brata Jorge Ostatni post: Wielkopolska BC działa... Zasada czy jedyna miejsc, gdzie można sobie tradycyjnie porzekać Moderatorzy: relis, Jorge, Malin	15	148	2009-10-19, 19:10 jospien +2
Królczka Nora 2.0 Ostatni post: O Biblioteczce 2.0 w Secon... Follow the White Rabbit czyli gadki na każdy temat. Moderator: Manica	39	648	Dzisiaj 14:10 Ewa Rozkosz +2

0 forum Biblioteka 2.0			
	Tematy	Posty	Ostatni post
0 forum Biblioteka 2.0			
Propozycje do forum Ostatni post: Jubo Open Access Day !! W tym forum proszę umieszczać propozycje co forum społeczności Biblioteka 2.0	10	83	2009-03-05, 22:44 relis +2

[Preferencje] Ety forum: subRed

Forum Biblioteka 2.0 – *forum tematyczne*

Najczęściej poruszane tematy:

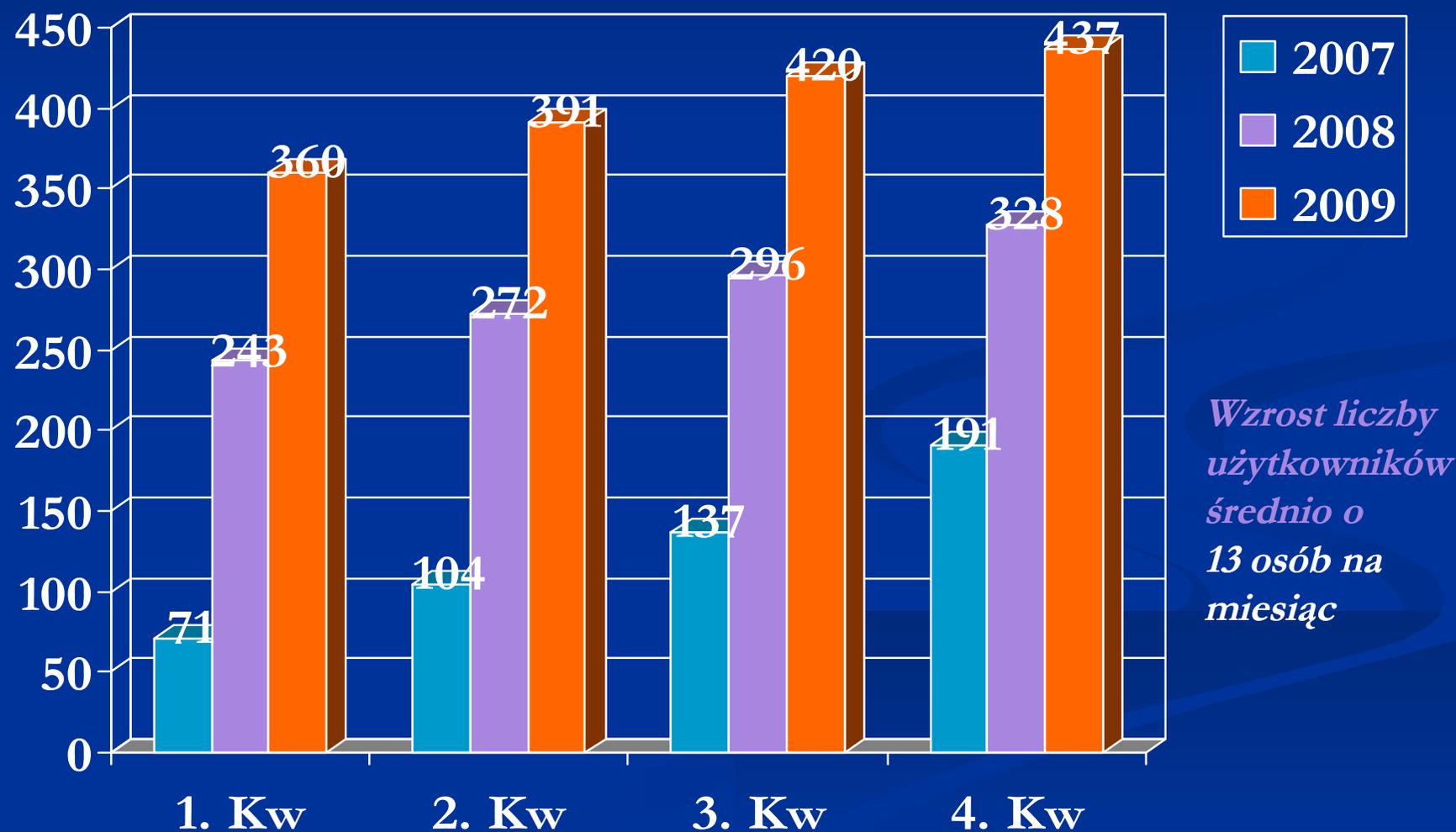
- biblioteki cyfrowe w Polsce i na świecie,
- techniczne i organizacyjne aspekty bibliotekarstwa cyfrowego w Polsce: sprzęt, oprogramowanie
- organizacja i logistyka prac digitalizacyjnych, dobór publikacji, sposoby udostępniania,
- prawo a biblioteki cyfrowe, w szczególności prawo autorskie,
- nowe trendy w rozwoju cyfrowych mediów i Internetu (Web 2.0, narzędzia wyszukiwawcze, wirtualne społeczności, wykorzystanie nowych mediów w bibliotekarstwie),
- Open Source, Open Access, Creative Commons, ciekawe miejsca w sieci.

Popularność forów tematycznych

- „Zrób sobie bibliotekę cyfrową”
89 tematów, 776 - postów,
- „Królicza Nora 2.0”
88 tematów, 647 - postów,
- „Linki analogowe i cyfrowe”
55 tematów, 470 - postów,
- „O forum Bibliotek 2.0”
10 - tematów, 85 – postów.

Forum Biblioteka 2.0 - *rozwój*

Wzrost liczby użytkowników Forum Biblioteka 2.0

Aktywność użytkowników

- 437 użytkowników, z czego:
 - 146 aktywnych
 - 291 nigdy nie napisało żadnego posta

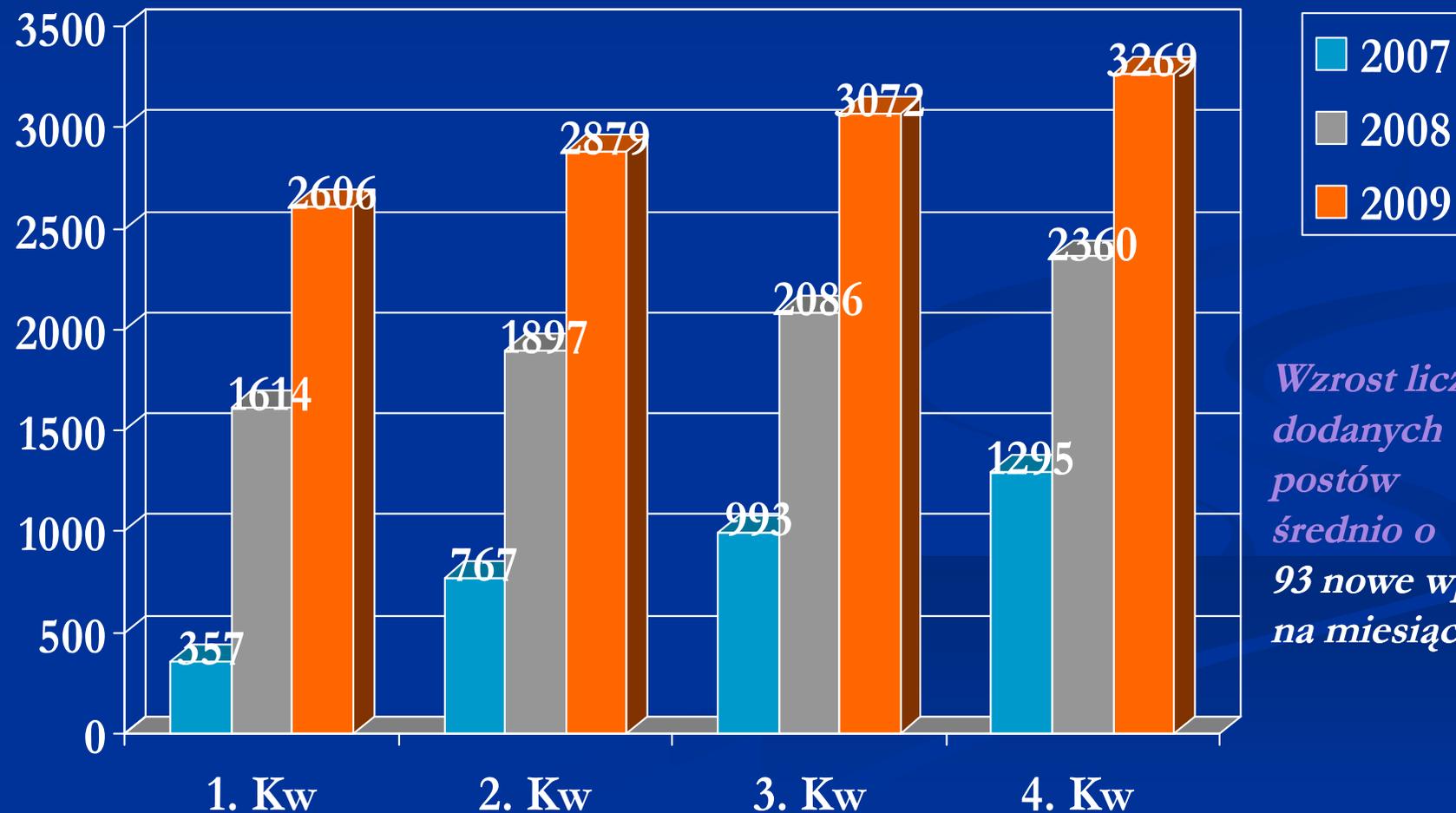

Najaktywniejsi użytkownicy Forum Biblioteka 2.0

Użytkownik	Skąd	Dołączył	Posty
relis 	Biblioteka Śląska	2007-02-13, 09:33	598
Tomasz Kalota 	Wrocław	2007-02-13, 14:01	247
sk 	KPBC, Toruń	2007-02-19, 18:51	212
mwerla 	Poznań, PCSS	2007-02-13, 15:41	179
AgaK 	Biblioteka Śląska	2007-02-13, 11:03	144
Monika J. 	WSH Sosnowiec	2007-02-13, 18:11	143
anetadr 	Biblioteka UŚ	2007-02-13, 19:42	129
Bożena Michalska 	Toruń	2007-03-29, 07:41	118
mazurek_j		2007-03-10, 22:03	77
ws 	KPBC, Toruń	2007-02-15, 10:54	74

Forum Biblioteka 2.0 - *rozwój*

Wzrost liczby postów zamieszczonych na Forum Biblioteka 2.0

*Wzrost liczby
dodanych
postów
średnio o
93 nowe wpisy
na miesiąc*

BIBLIOTEKA 2.0

BIBLIOTEKA 2.0 : BLOG SPOŁECZNOŚCI CZYTELNIKÓW I BIBLIOTEKARZY CYFROWYCH [DOKUMENT ELEKTRONICZNY] . - TRYB DOSTĘPU HTTP://
BLOG.BIBLIOTEKA20.PL .

HOME

Ostatnio dodane

Biblioteka „trzecim miejscem” –
Hjorring Library (Dania)

„Trzecie miejsce” według Raya
Oldenburga

Społeczny OPAC – nowe trendy,
Część 2

Jak czytamy w Internecie

Społeczny OPAC – nowe trendy,
Część 1

gadżet

Praktyczne aspekty tworzenia
bibliotek cyfrowych

Społeczna Pracownia Digitalizacji ŚBC
po roku działalności

Biblioteka 2.0 - partycypacyjny model
usług bibliotecznych (recenzja)

Joomla! w bibliotece

Kategorie

Biblio 2.0 grafia

Biblioteki cyfrowe

Digitalizacja

Dobre praktyki

Kultura, organizacja, struktura

Narzędzia 2.0 dla bibliotek

Poza kategoriami

Biblioteka „trzecim miejscem” – Hjorring Library (Dania)

June 28, 2009 | 3 Komentarzy

Idea biblioteki jako przyjaznego miejsca, które odwiedza się z przyjemnością, choćby po to, by spotkać się z przyjaciółmi czy uczestniczyć w wydarzeniu kulturalnym, nie jest niczym nowym, także w naszym kraju. Np. ubiegłoroczny program Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich „Tydzień Bibliotek” odbywał się pod hasłem „Biblioteka miejscem spotkań”, mającym uświadomić użytkownikom, że działalność współczesnych bibliotek wykracza poza tradycyjne wypożyczanie książek.

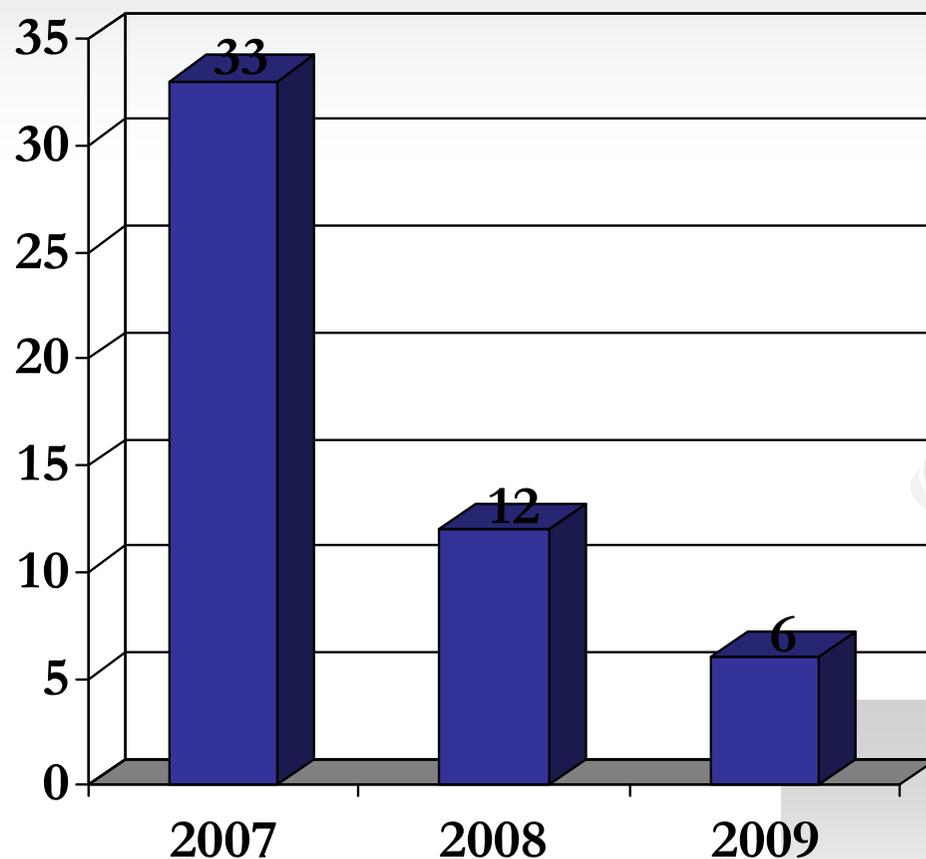
W zachodnioeuropejskim piśmiennictwie dotyczącym bibliotek nie tyle jako instytucji, ale jako „fizycznych” przestrzeni, można natknąć się na nawiązania do teorii „trzeciego miejsca” Raya Oldenburga (mówi o tym np. artykuł Caspera H. Rasmussena i Henrika Jochumsena *The fall and rise of the physical library* lub Borge Sondergaard *The red thread. The new central library in Hjorring*).

Twórcy powstających w ostatnich latach budynków i pomieszczeń bibliotecznych projektują je w taki sposób, by biblioteka rzeczywiście była postrzegana jako miejsce spotkań, spędzania czasu, poszukiwania inspiracji czy doświadczeń i – co ważne – by wyraźnie komunikowała o tym swojemu otoczeniu.

Przykładem ciekawej, nowatorskiej biblioteki XXI wieku, zaprojektowanej i promowanej zgodnie z założeniami teorii „trzeciego miejsca”, jest biblioteka publiczna w mieście Hjorring na północy Danii (region Jutlandia Północna).

Blog Biblioteka 2.0 - *rozwój*

Liczba nowych wpisów na Blogu Biblioteka 2.0

*Łącznie na Blogu
Biblioteka 2.0 można
przeczytać
51 artykułów
zamieszczonych
w 7 różnych
kategoriach*

Kategorie wpisów na Blogu Biblioteka 2.0

- **Biblio2.0grafia**
- **Biblioteki cyfrowe**
- **Digitalizacja**
- **Dobre praktyki**
- **Kultura, organizacja, struktura**
- **Narzędzia 2.0 dla bibliotek**
- **Poza kategoriami**

Najwięcej wpisów znajduje się w kategorii „Poza kategoriami” – 19, a dalej kolejno „Narzędzia 2.0 dla bibliotek” – 13 wpisów, „Dobre praktyki” – 9 wpisów, i „Biblio2.0grafia” – 8 wpisów.

Społeczność Biblioteka 2.0 w badaniach ankietowych

Charakterystyka użytkowników

- **81%** badanych to kobiety,
- ankietowani to głównie osoby pomiędzy 26 a 35 rokiem życia – **41%**,
- większość zamieszkuje duże miasta (powyżej 500 tys. mieszkańców) – **49%**,
- **90%** badanych posiada wyższe wykształcenie, **68%** z nich wskazuje bibliotekoznawstwo jako główny lub drugi kierunek ukończonych studiów,
- **95%** osób jest aktywna zawodowo,
- **90%** zawód bibliotekarza wykonuje,
- **70%** pracuje w bibliotekach zatrudniających powyżej 50 osób.

Użytkowanie Internetu

przez członków Społeczności Biblioteka 2.0

■ *Miejsce korzystania z Internetu:*

- w pracy – 97%,
- w domu – 97%,
w szkole – 10%, inne -14%

■ *Cel korzystania z Internetu:*

- praca – 93%,
- poszukiwanie informacji – 85%,
- komunikacja – 69%,
- nauka – 51%,
rozrywka – 37%, zawieranie znajomości – 7%, inne – 3%

■ *Regularnie z Internetu korzysta 98%* badanych

■ *Najczęściej odwiedzane miejsca w Internecie:*

- wyszukiwarki, katalogi bibliotek – **81%**,
 - czasopisma, telewizje on-line, inne media elektroniczne – **80%**,
 - fora dyskusyjne – **73%**,
 - portale społecznościowe – **53%**,
- strony firm i przedsiębiorstw – 49%, duże portale informacyjno-rozrywkowe – 49%,
bazy danych – 44%, strony tematyczne (wortale) – 39%, blogi – 24%, strony osób prywatnych
– 17%, gry on-line – 8%, czaty – 2%, inne – 12%

■ *Najtrafniejsze skojarzenia związane z Internetem:*

- narzędzie pracy – **93%**,
 - źródło najświeższych informacji – **80%**,
 - platforma komunikacji – **76%**,
 - źródło wiedzy – **75%**,
- źródło rozrywki – 47%, sieć komputerowa o światowym zasięgu – 42%,
e-bankowość – 39%, zakupy on-line – 20%, medium – 17%, sposób na nudę – 7%,
miejsce, w którym można wyrażać siebie – 5%, sposób na poznanie nowych znajomych – 5%,
inne – 5%

Udział w życiu społeczności wirtualnych

■ *Cel udziału w życiu społeczności wirtualnych:*

- kontakt ze środowiskiem zawodowym – 71%,
- kontakt z ludźmi o podobnych zainteresowaniach/problemach – 58%,
- zdobywanie wiedzy – 53%,

utrzymywanie kontaktów towarzyskich z osobami poznanymi w przestrzeni realnej – 49%,
zdobywanie nowych znajomych – 20%, kontakt ze środowiskiem lokalnym 17%, inne – 7%,
wyrażanie siebie (*autoprezentacja*) – 5%, kreowanie nowej osobowości (*wirtualne alter ego*) – 3%

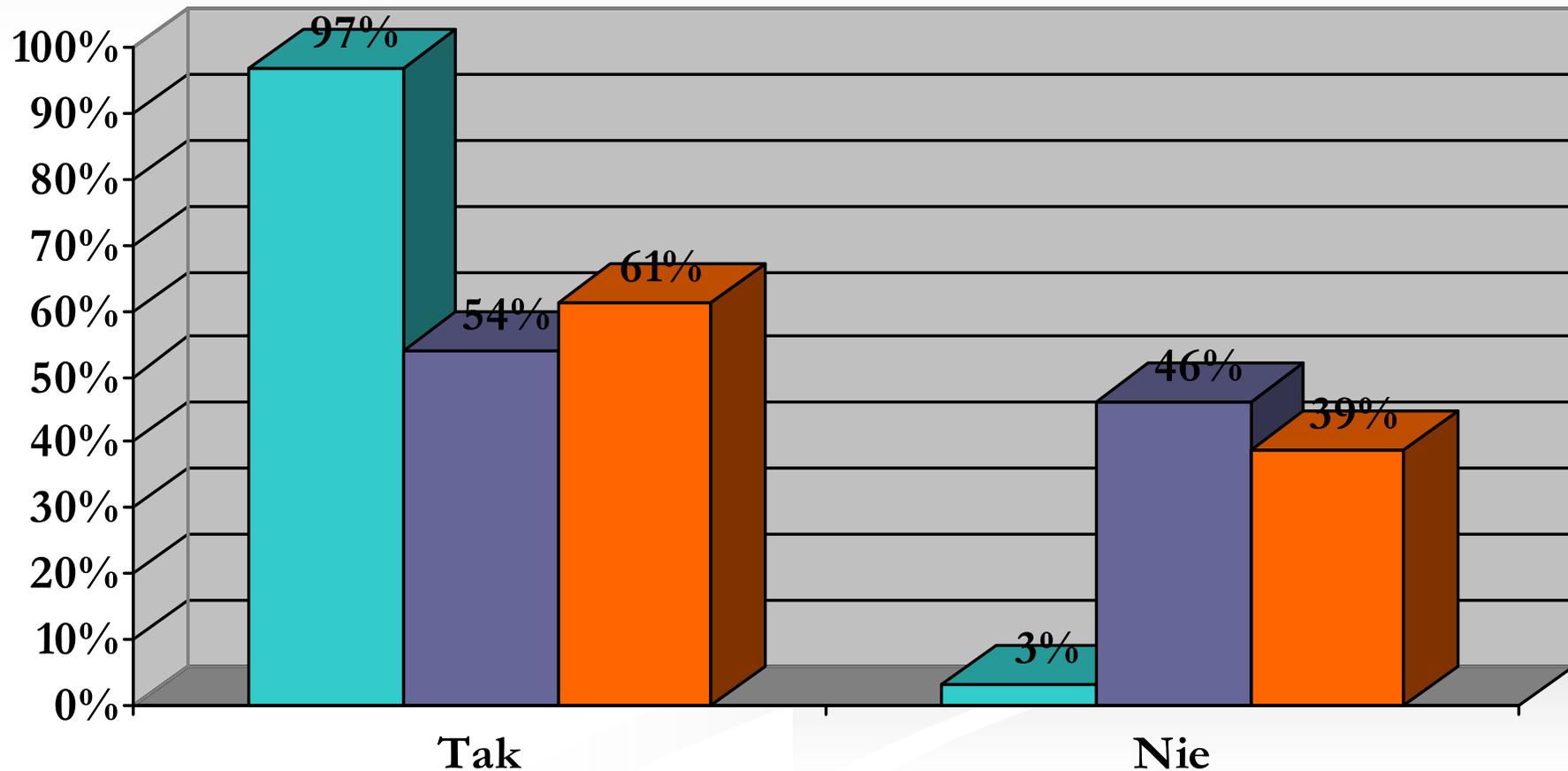
■ *Najczęściej używane narzędzia komunikacji w społecznościach wirtualnych:*

- e-mail – 86%,
- fora dyskusyjne – 73%,
- komunikatory internetowe – 68%,

prywatna wiadomość – 29%, komentarze do profilu, zdjęć, wypowiedzi – 14%, blogi – 14%,
inne – 3%, czat – 0%

Spotkania wirtualne / spotkania realne

- Czy spotyka się Pan/Pani ze znajomymi z przestrzeni realnej w Internecie?
- Czy spotyka się Pan/Pani ze znajomymi poznanymi w Internecie w przestrzeni realnej?
- Czy spotyka się Pan/Pani ze znajomymi ze społeczności wirtualnych bibliotekarzy?

Społeczności wirtualne

■ *Liczba społeczności wirtualnych, z których korzystają badani:*

- 2-4 – 71%,

- 5 i więcej – 12%,

- 1 – 5%,

(2% nie odpowiedziało na to pytanie)

■ *Staż korzystania ze społeczności wirtualnych skupiających bibliotekarzy:*

- 3-5 lat – 46%,

- powyżej 5 lat – 27%,

- 1-2 lata – 20%,

- pół roku – 7%

Udział w życiu społeczności wirtualnych skupiających bibliotekarzy

- *Inne społeczności wirtualne bibliotekarzy, z których korzystają członkowie Społeczności Biblioteka 2.0:*
 - Forum EBIB – 98%,
 - Forum „Biblioteki w Szkole” – 41%,
 - grupy tematycznie związane z bibliotekarstwem na portalu Goldenline – 39%,
 - inne – 17% (głównie fora na portalu „Interklasa” oraz blogi bibliotekarzy)

Społeczność wirtualna a praca

- **81%** badanych rozwiązało problem istniejący w przestrzeni realnej z pomocą wirtualnych znajomych

** Typ rozwiązanego w ten sposób problemu:*

- zawodowy – 68%,
- naukowy – 41%,
(osobisty – 29%, zdrowotny – 17%, inne – 5%)

- **90%** badanych uznało, że udział w życiu wirtualnych społeczności bibliotekarzy ułatwia pracę.

(2% zaznaczyło odpowiedź „Nie”, 8% - „Nie ma zdania”)

- **56%** badanych poznało za pośrednictwem społeczności wirtualnej osoby, które wpłynęły na ich pracę.

(2% zaznaczyło odpowiedź „Nie”, 8% - „Nie ma zdania”)

Więzi między uczestnikami

- *Za aktywnych użytkowników społeczności uznało siebie 49% ankietowanych, 41% to użytkownicy bierni.*
(10 % zaznaczyło opcję „Nie mam zdania”)
- *54% respondentów czuje przynależność do społeczności, 19% nie odczuwa przynależności do społeczności.*
(27% zaznaczyło opcję „Nie mam zdania”)
- *61% ankietowanych spotyka się ze znajomymi poznanymi w wirtualnej przestrzeni społeczności, 39% nie.*
(10 % zaznaczyło opcję „Nie mam zdania”)

Wnioski:

- Społeczność Biblioteka 2.0 to społeczność wirtualna skoncentrowana na tematach związanych z bibliotekami cyfrowymi,
- społeczność skupia głównie bibliotekarzy,
- użytkownicy to osoby zaawansowane w użytkowaniu Internetu, wykorzystujące go do celów zawodowych i prywatnych,
- społeczność Biblioteka 2.0 jest społecznością ekspercką,
- udział w życiu społeczności ma pozytywny wpływ na wykonywaną pracę.

Dziękuję za uwagę

Paulina Majewska

Biblioteka Wyższej Szkoły Pedagogicznej
w Łodzi